

**LOKALNO PARTNERSTVO ZA ZAPOŠLJAVANJE SISAČKO –
MOSLAVAČKE ŽUPANIJE**

Izvješće o provedbi
Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke
županije 2014. - 2020.
za 2015. godinu

Sisak, rujan 2016.

IMPRESSUM

**Izvešće o provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke županije
2014. - 2020. za 2015. godinu**

IZDAVAČ:

Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak (Tajništvo LPZ SMŽ)

Sisak, Kralja Tomislava 15

Telefon: 044/659-100

Telefaks: 044/659-134

E-mail: hzz.sisak@hzz.hr

Web: <http://www.hzz.hr>

ZA IZDAVAČA:

Gordana Šegović

UREDNICI:

Štefica Tominović, Ana-Maria Lisinski

AUTORI:

Tamara Đurin Protulipac , Senada Prpić, Vesna Marija Kosovec, Petar Rismondo, Tatjana Puškarić, Nenad Joksimović

SURADNICI U PRIKUPLJANJU PODATAKA:

Ivica Dolić, Boris Volarević, Barbara Pađen, Snježana Tomašević, Maja Mahmutović, Darjan Vlahov, Vlasta Mesić, Zrinka Hafizović, Mišel Novosel, Klementina Karanović, Ivana Paškvan, Tanja Lovrić-Ivanković, Mihaela Munko, Maja Jankoska, Darija Halavanja, Krunoslava Kosina Milutinović, Viktor Hudi, Dominik Mitrović, Mirica Zukanović, Davor Malović, Stevče Arsoški, Vesna Pavić, Ante Dževlan, Josip Dolenc, Mihaela Abramović, Željka Birač, Gordana Paton, Luka Kositer, Lana Modrovčić Ljubojević, Kata Rupčić, Edisa Mašinić, Paula Raužan, Davorka Obradović

LEKTURA:

Ana-Maria Lisinski

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Sisačko - moslavačke županije.....	4
2.1. Projekti Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije.....	8
2.1.1. Projekt „P4P– Partnerstvo za razvoj“	8
2.1.2. Projekt „Razvojem partnerstva do smanjenja nezaposlenosti“	9
3. Metodologija.....	11
3.1. Razvoj sustava za praćenje provedbe Strategije.....	11
3.2. Strategija razvoja ljudskih potencijala.....	12
3.2.1. Izvješće o provedbi Strategije 2014.....	13
4. IZVJEŠĆE O PROVEDBI STRATEGIJE 2015.	14
4.1. Prikupljanje podataka	14
4.2. Analiza podataka	15
4.2.1. Pregled provedenih akcija po mjerama iz Strategije.....	16
4.2.2. Pregled provedenih akcija po vrsti akcije	16
4.2.3. Pregled provedenih akcija po sektorima	18
4.3. Usporedba podataka s podacima iz 2014. godine.....	20
5. Zaključak.....	21
5.1. Preporuke za daljnje djelovanje	22

Popis skraćenica

LPZ	<i>Lokalno partnerstvo za zapošljavanje</i>
SMŽ	<i>Sisačko – moslavačka županija</i>
LPZ SMŽ	<i>Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije</i>
POU	<i>Pučko otvoreno učilište</i>
HZZ	<i>Hrvatski zavod za zapošljavanje</i>
PU	<i>Područni ured</i>
ESF	<i>Europski socijalni fond</i>
HGK	<i>Hrvatska gospodarska komora</i>
HOK	<i>Hrvatska obrtnička komora</i>
RA	<i>Razvojna agencija</i>

1. Uvod

Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak, u suradnji s članovima Tijela za praćenje provedbe Strategije i ostalim predstavnicima članova Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije (LPZ SMŽ), u razdoblju od travnja 2016. do kolovoza 2016. godine, prikupljao je podatke potrebne za izradu Izvješća o provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke županije za razdoblje 2014. - 2020. godine za 2015. godinu. Rezultati obrađenih podataka dostupni su u ovom Izvješću.

Imajući u vidu razvojni put uspostave i jačanja koncepta LPZ-a, osnovni cilj ovog Izvješća je praćenje i vrednovanje rada i učinkovitosti LPZ SMŽ, daljnje unaprjeđenje kvalitete strateškog planiranja u području ljudskih potencijala te daljnji doprinos održivosti Lokalnog partnerstva za zapošljavanje koji bi u budućnosti osigurao povećanje stope zaposlenosti u Sisačko – moslavačkoj županiji.

2. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Sisačko - moslavačke županije

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Sisačko - moslavačke županije osnovano je 2005. godine temeljem participativnog pristupa više organizacija iz različitih sektora na području SMŽ, čije je djelovanje važno za razvoj lokalnog tržišta rada, a u okviru projekta „Lokalna partnerstva za zapošljavanje – faza 1“, financiran iz programa CARDS 2002. Kroz program CARDS 2002 stvorena su 4 lokalna partnerstva za zapošljavanje kao Regionalna vijeća za tržišta rada (u Zadarskoj, Šibensko - kninskoj, Sisačko - moslavačkoj i Vukovarsko - srijemskoj županiji). Vijeća su kontinuirano pratila uvjete na tržištu rada i razvoj radne snage i djelovala pri usklađivanju inicijativa za politiku zapošljavanja.

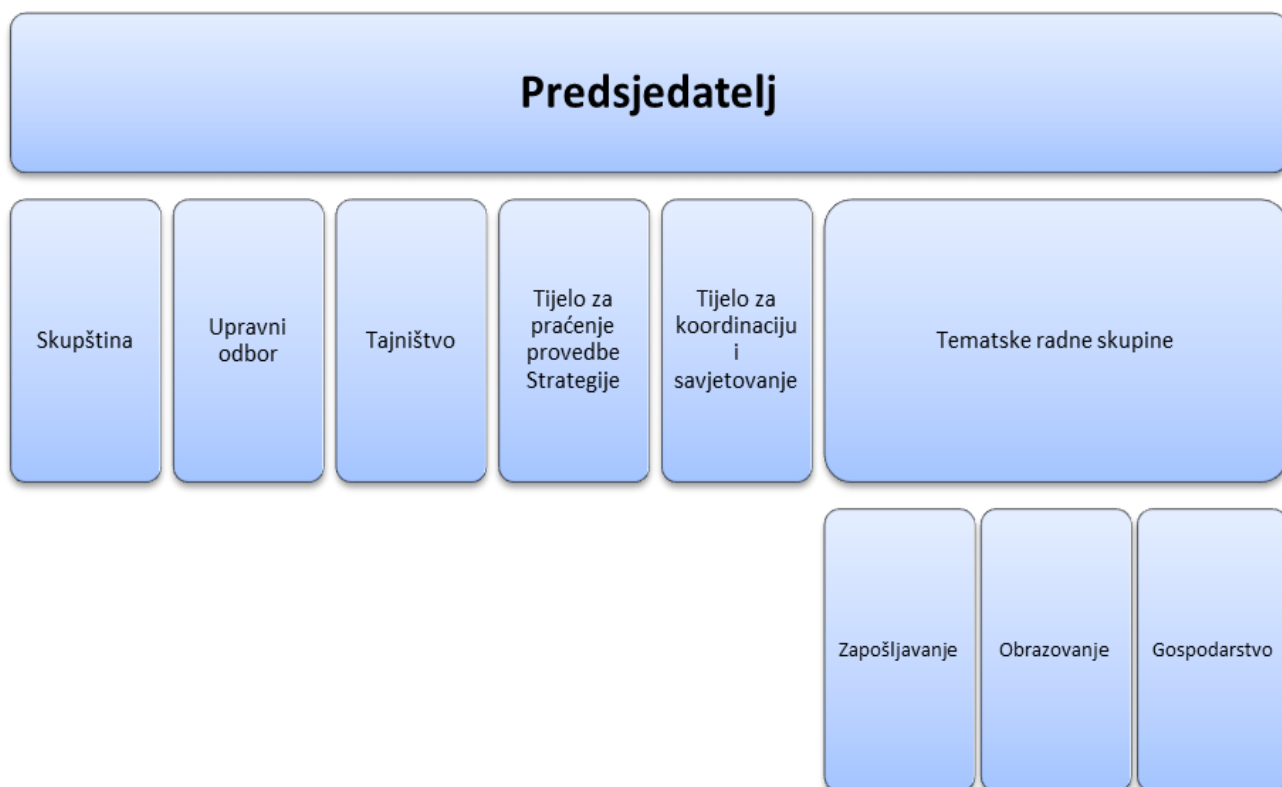
Hrvatski zavod za zapošljavanje je prepoznao važnost lokalnih partnerstava te odlučio ojačati okvir za aktivnosti na lokalnim tržištima rada koristeći partnerski pristup i iskustvo stečeno u CARDS programima. Slijedom navedenog, 2009. godine pokrenut je novi projekt „Lokalna partnerstva za zapošljavanje – faza 3“ u sklopu IV. komponente Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) „Razvoj ljudskih potencijala“, kao nastavak projekata „Lokalna partnerstva za zapošljavanje – faza 1 i 2“. Tijekom spomenutog projekta Regionalna vijeća za tržišta rada su preimenovana u lokalna partnerstva za zapošljavanje. Svrha projekta je bila:

- usavršiti i razviti institucionalni okvir za razvoj ljudskih potencijala na županijskoj razini (temeljen na partnerstvu za zapošljavanje),
- osnovati partnerstva za zapošljavanje u preostalim 12 županija u Hrvatskoj,
- donijeti Strategije razvoja ljudskih potencijala te revidirati postojeće,
- osnažiti kapacitete lokalnih dionika za izradu i provedbu aktivne politike tržišta rada preko obuke članova partnerstva o potrebi partnerskog pristupa u rješavanju pitanja vezanih uz tržište rada, Europsku strategiju zapošljavanja i Europski socijalni fond.

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije je institucionalni oblik osnovan s ciljem strateškog planiranja, provedbe i unaprjeđivanja politike razvoja ljudskih potencijala na području SMŽ. LPZ SMŽ trenutno broji 27 članova, predstavnika javnog (22), privatnog (2) i civilnog sektora (3).

Članovi Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko - moslavačke županije su: Sisačko - moslavačka županija, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak, Razvojna agencija Sisačko - moslavačke županije SI-MO-RA d.o.o., Grad Sisak, Grad Kutina, Općina Majur, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Kutina, Razvojna agencija Mrav d.o.o., Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Sisačko - moslavačke županije, Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Sisak, Applied Ceramics d.o.o., Srednja strukovna škola Kotva, Pučko otvoreno učilište Novska, Pučko otvoreno učilište Hrvatski dom Petrinja, Pučko otvoreno učilište Kutina, Tehnička škola Sisak, Tehnička škola Kutina, Strukovna škola Sisak, Srednja škola Topusko, Srednja škola Novska, Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sisak, Centar za šljivu i kesten, Udruga osoba s invaliditetom Kutina, Udruga IKS, Petrinjska razvojna agencija PETRA d.o.o., Grad Petrinja i Agencija lokalne demokracije Sisak.

Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije zastupa predsjedatelj Partnerstva. Tijela Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije su Skupština, Upravni odbor, Tematske radne skupine, Predsjedatelj, Tijelo za praćenje provedbe Strategije, Tijelo za koordinaciju i savjetovanje u pripremi i provedbi projekata i Tajništvo.

Slika 1. Organizacijska struktura LPZ SMŽ

Skupštinu čine svi partneri potpisnici Sporazuma o partnerstvu u LPZ SMŽ. Svaki partner ima jedan glas. Skupština donosi Statut, izmjene i dopune Statuta LPZ SMŽ, usvaja godišnji plan rada, godišnja izvješća o radu i napretku LPZ SMŽ, priprema i donosi strateške dokumente, kao što su Strategija razvoja ljudskih potencijala i Akcijski plan te ostale dokumente potrebne za funkcioniranje LPZ SMŽ. Redovne sjednice Skupštine se održavaju najmanje dvaput godišnje.

Upravni odbor je izvršno tijelo LPZ SMŽ te ima devet članova. Predsjednik Upravnog odbora je predsjedatelj Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije. Zadaće Upravnog odbora LPZ SMŽ su: analiza stanja i kretanja na županijskom tržištu rada, koordinacija rada na izradi i razvoju Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana, osnivanje tematskih radnih skupina u skladu s aktivnostima Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana; odobrenje i praćenje provedbe njihovog radnog plana, praćenje i ocjena napretka provedbe Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana, osiguranje uvjeta za funkcioniranje LPZ SMŽ, promocija strateških dokumenata LPZ SMŽ relevantnim dionicima, pokretanje inicijative za razvoj i pripremu novih projekata te prezentacija LPZ SMŽ na lokalnoj i nacionalnoj razini. Sjednice Upravnog odbora saziva predsjedatelj LPZ SMŽ, a održavaju se redovito tri puta godišnje.

Slika 2. Popis članova Upravnog odbora LPZ SMŽ

Tematske radne skupine su radna tijela LPZ SMŽ u koje se prema potrebi uključuju svi partneri LPZ SMŽ. Radom tematskih radnih skupina rukovodi voditelj radne skupine kojeg imenuje Upravni odbor. LPZ SMŽ ima tri tematske radne skupine: za zapošljavanje, obrazovanje i gospodarstvo. Članovi tematskih skupina su:

Slika 3. Popis članova po tematskim skupinama LPZ SMŽ

Predsjedatelj predstavlja i upravlja radom LPZ SMŽ. Tu funkciju obnaša predstojnik/ica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područnog ureda Sisak. Predsjedatelj LPZ SMŽ priprema i podnosi Skupštini godišnji plan rada, godišnja izvješća o radu i napretku LPZ-a. Funkciju predsjedatelja LPZ SMŽ u trenutku pripreme ovog Izvješća obnaša Gordana Šegović.

Tijelo za praćenje provedbe Strategije ima šest članova. Obveze koje proizlaze iz članstva u Tijelu za praćenje provedbe Strategije LPZ SMŽ su praćenje provedbe ciljeva i mjera Strategije razvoja ljudskih potencijala SMŽ 2014. - 2020. godine, prikupljanje potrebnih podataka od članova LPZ SMŽ, izrada godišnjih izvješća o provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke županije 2014. - 2020. godine te usavršavanje njihovih znanja i vještina članova u područjima praćenja i vrednovanja. Članovi Tijela su:

1. Tamara Đurin Protulipac (Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak)
2. Senada Prpić (HGK Županijska komora Sisak)
3. Vesna Marija Kosovec (Pučko otvoreno učilište Kutina)
4. Petar Rismondo (Udruga IKS)
5. Tatjana Puškarić (RA SI-MO-RA d.o.o.)
6. Nenad Joksimović (HOK Obrtnička komora Sisačko - moslavačke županije)

Tijelo za koordinaciju i savjetovanje u pripremi i provedbi projekata sastoji se od tri člana. Obveze koje proizlaze iz članstva u Tijelu za koordinaciju i savjetovanje u pripremi i provedbi projekata LPZ SMŽ su davati podršku ostalim članovima LPZ SMŽ u povlačenju sredstava iz europskih fondova, savjetovanje pri kreiranju projektnih ideja i pripremi projektnih prijedloga, savjetovanje u provedbi projekata, pružanje informacija o dostupnim izvorima financiranja i otvorenim natjecajima, upućivanje na odgovarajuće izvore informacija, pomoć pri povezivanju s drugim organizacijama, mogućim partnerima i suradnicima, ostale aktivnosti podrške članovima LPZ SMŽ. Članovi Tijela su:

1. Tanja Lovrić Ivanković (Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Kutina)
2. Snježana Tomašević (Sisačko - moslavačka županija)
3. Štefica Tominović (Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak)

Tajništvo obavlja organizacijske i administrativno - tehničke poslove za potrebe LPZ SMŽ. Poslove Tajništva LPZ SMŽ preuzima jedan od članova koji u tu svrhu osigurava potrebne kadrovske, materijalne i financijske uvjete. Za svoj rad Tajništvo odgovara Upravnom odboru i Skupštini. Tajništvom LPZ SMŽ upravlja i odgovoran je za njegovo funkcioniranje tajnik kojeg imenuje član koji preuzima poslove Tajništva. Funkciju tajnice obnaša Štefica Tominović iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područnog ureda Sisak.

2.1. Projekti Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije

Dosada su bila objavljena dva poziva na dodjelu bespovratnih sredstva u okviru kojih je bilo moguće prijaviti projekte unaprjeđenja kapaciteta lokalnih partnerstva za zapošljavanje u Republici Hrvatskoj. To su bili natječaji: „Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja“ i „Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja – Faza II“, objavljeni u okviru Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Ureda za financiranje i ugovaranje projekata EU. LPZ SMŽ je dosad proveo dva EU projekta u okviru spomenutih poziva na dodjelu bespovratnih sredstava.

2.1.1. Projekt „P4P– Partnerstvo za razvoj“

Prvi proveden projekt LPZ SMŽ nosio je naziv „P4P – Partnerstvo za razvoj“, kojeg je razvojna agencija Sisačko – moslavačke županije SI-MO-RA d.o.o. prijavila na natječaj „Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja“, objavljen u siječnju 2012. godine. Projekt „P4P– Partnerstvo za razvoj“, odobren je za financiranje te se provodio u razdoblju od 12 mjeseci, točnije od 15. studenog 2013. do 14. studenog 2014. godine.

Opći cilj projekta „P4P – Partnerstvo za razvoj“ bio je doprinijeti rastu zaposlenosti na području Sisačko - moslavačke županije, dok je specifični cilj bio ojačati kapacitete

postojećeg LPZ-a. Ukupna vrijednost projekta je 35.559,42 €, od čega je doprinos iz Europskog socijalnog fonda iznosio 29.603,02 €.

Slika 4. Promotivni materijali projekta "P4P - Partnerstvo za razvoj", Izvor: RA SI-MO-RA d.o.o.

Rezultati projekta su sljedeći:

- Uspostavljena organizacijska i upravljačka struktura za provedbu projektnih aktivnosti (projektni tim, upravljački odbor)
- Unaprjeđena razina znanja i vještina članova Lokalnog partnerstva za zapošljavanje važna za njegovu održivost i daljnji razvoj u Sisačko - moslavačkoj županiji
- Ažurirana postojeća Strategija za razvoj ljudskih potencijala 2010. – 2013. i izrađena nova Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke županije 2014. – 2020.
- Povećana svijest ciljanih skupina i njihova bolja umreženost

2.1.2. Projekt „Razvojem partnerstva do smanjenja nezaposlenosti“

Sljedeći poziv za dodjelu bespovratnih sredstava „Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja – Faza II“ objavljen je u lipnju 2013. godine. Na ovaj natječaj, u ime članova Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije, prijavio se Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak, s projektom „Razvojem partnerstva do smanjenja nezaposlenosti“. Projekt je odobren za financiranje te je s provedbom započeo 26. veljače 2015. godine. Provedba projekta je završila 25. veljače 2016. godine, nakon 12 mjeseci uspješne provedbe.

Opći cilj projekta bio je pridonijeti povećanju zaposlenosti u Sisačko - moslavačkoj županiji putem poboljšanja kapaciteta i učinkovitosti LPZ SMŽ, kako bi se izgradilo efikasno i organizirano partnerstvo, kompetentno za razvoj lokalnih inicijativa koje će ostvariti pozitivne učinke u Sisačko - moslavačkoj županiji. Kapaciteti i učinkovitost LPZ SMŽ su se poboljšali kroz provedbu tri komponente aktivnosti: 1. operativno planiranje i unaprjeđenje internih procedura, 2. edukaciju članova LPZ SMŽ za razvoj i upravljanje EU projektima, praćenje i evaluaciju te komponenta 3. promotivne aktivnosti i uspostava Info točke LPZ SMŽ. Ukupna vrijednost projekta je 26.486,13 €, a sufinanciranje iz Europskog socijalnog fonda je iznosilo 23.925,81 €, odnosno 90,33% ukupne vrijednosti projekta.

Provedena je revizija članstva te su svi članovi LPZ SMŽ potvrdili svoje aktivno sudjelovanje. Tijekom provedbe projekta, LPZ SMŽ zaprimio je prijavnice od 3 nova člana. Petrinjska razvojna agencija PETRA d.o.o. usvojena kao novi član 10. lipnja 2015., a Agencija lokalne demokracije Sisak i Grad Petrinja na sjednici Skupštine 30. rujna 2015. Unaprjeđena je organizacijska struktura LPZ SMŽ kroz osnivanje dva nova tijela (Tijelo za praćenje provedbe Strategije i Tijelo za koordinaciju i savjetovanje u pripremi i provedbi projekata). Kapaciteti LPZ SMŽ su dodatno povećani kroz edukativne aktivnosti. Članovi Tijela za praćenje provedbe Strategije su pohađali tri radionice o praćenju i vrednovanju, dok su članovi Tijela za koordinaciju i savjetovanje pohađali program obrazovanja Voditelj izrade i provedbe projekata financiranih iz EU fondova, u učilištu Algebra u Zagrebu. Šest predstavnika članova LPZ SMŽ sudjelovalo je u radionici o izradi studije izvodljivosti i analize troškova i koristi. Tijekom projekta obogaćena je županijska baza projekata spremnih za financiranje iz EU fondova sa četiri nova projektna prijedloga. Web stranica LPZ SMŽ, pokrenuta u okviru projekta „P4P – Partnerstvo za razvoj“, tehnički je unaprjeđena kako bi postala lakša za korištenje online posjetiteljima i omogućila bolje i brže povezivanje članova LPZ SMŽ.

U projektu „Razvojem partnerstva do smanjenja nezaposlenosti“ osnovana je Info - točka Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko - moslavačke županije koja je sa radom započela 24. srpnja 2015. godine. Svrha uspostave Info - točke je podići važnost, vidljivost i prepoznatljivost LPZ SMŽ te njegovu dostupnost javnosti. Info – točka pruža informacije javnosti o LPZ SMŽ, potiče razvoj suradnje i partnerstva te daje smjernice o razvoju inicijativa u skladu s potrebama u Sisačko - moslavačkoj županiji. Info - točka se nalazi u prostorijama Razvojne agencije Sisačko - moslavačke županije SI-MO-RA d.o.o. Za redovan rad Info - točke brinu dva službenika čije kontakte možete pronaći na web stranici LPZ SMŽ, na sljedećoj poveznici: <http://www.lpz-smz.eu/index.php/novosti/aktualno/66-vizual-info-tocke-lpz-smz>.

Tijekom projekta je povećana vidljivost LPZ SMŽ putem web stranica medija, članova LPZ SMŽ te web stranice LPZ SMŽ. U 2015. godini objavljene su ukupno 23 vijesti o LPZ SMŽ.

Slika 5. Vizual Info-točke LPZ SMŽ izrađen u projektu "Razvojem partnerstva do smanjenja nezaposlenosti"

3. Metodologija

3.1. Razvoj sustava za praćenje provedbe Strategije

Nakon izrade nove Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko – moslavačke županije za razdoblje od 2014. – 2020. kroz projekt „P4P – Partnerstvo za razvoj“ u listopadu 2014. godine, predstavnici LPZ SMŽ su iskazali potrebu sustavnog praćenja provedbe ciljeva i mjera iz same Strategije, čime će ujedno pratiti i vrednovati učinkovitost rada LPZ SMŽ.

U tu svrhu je osnovano Tijelo za praćenje provedbe Strategije. Tijelo za praćenje provedbe Strategije osnovano je u sklopu projekta „Razvojem partnerstva do smanjenja nezaposlenosti“¹, a sastoji se od šest predstavnika članova LPZ SMŽ. Članovi Tijela izabrani su i usvojeni od strane članova Skupštine LPZ SMŽ 10. lipnja 2015. godine, s ciljem

¹ O projektu možete saznati više na sljedećoj poveznici: <http://www.p4psmz.eu/index.php/info-tocka/projekti/razvojem-partnerstva-do-smanjenja-nezaposlenosti>

ocjenjivanja učinkovitosti LPZ SMŽ te praćenja provedbe ciljeva i mjera Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke županije 2014. - 2020. Budući da je ključno da članovi Tijela raspolažu s relevantnim znanjima potrebnim za izradu izvješća, pohađali su tri radionice o praćenju i evaluaciji tijekom srpnja 2015. godine.

Izvješća o provedbi Strategije se pripremaju na godišnjoj bazi. Izrađena godišnja izvješća dostupna su na internetskoj stranici LPZ SMŽ.²

3.2. Strategija razvoja ljudskih potencijala

Budući da je Sisačko – moslavačka županija bila jedna od prvih osam županija u kojima je uspostavljen LPZ financiran iz programa CARDS 2002, prva izrađena Strategija za razvoj ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke županije vrijedila je za razdoblje 2005. – 2010. godine. Pozitivno iskustvo s učinkom Strategije za razvoj ljudskih potencijala Sisačko - moslavačke županije za razdoblje 2005. - 2010. potaklo je izradu i druge verzije ove Strategije koja je nastala u okviru projekta IPA 2007 – 2009 Lokalna partnerstva za zapošljavanje – faza III. Strategija za razvoj ljudskih potencijala za Sisačko - moslavačku županiju 2010. - 2013. godine bila je nastavak i nadogradnja prethodnih prioriteta i mjera te je u sebi kombinirala specifičnosti Sisačko - moslavačke županije s europskim ciljevima i praksama.

Dolaskom novog programskog razdoblja, članovi Lokalnog partnerstva za zapošljavanje SMŽ prepoznali su potrebu za revizijom Strategije za razvoj ljudskih potencijala za Sisačko-moslavačku županiju 2010. – 2013., kako bi se iz naučenog iskustva u provedbi prethodne strategije razvila nova i poboljšana Strategija razvoja ljudskih potencijala za Sisačko-moslavačku županiju za razdoblje od 2014. do 2020. godine.

Pri izradi prioriteta i mjera Strategije, članovi LPZ SMŽ u obzir su uzimali i trenutno primjenjive ciljeve, prioritete i mjere ostalih lokalnih strategija kao što su Županijska razvojna strategija Sisačko - moslavačke županije 2011. - 2013., Poljoprivredna razvojna strategija SMŽ-a, Strategija razvoja turizma Sisačko - moslavačke županije za razdoblje 2007. – 2013., Strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom Grada Kutine od 2010. do 2015. godine, Akcijski plan za zapošljavanje osoba romske nacionalnosti, Akcijski plan zapošljavanja osoba s invaliditetom za područje Sisačko - moslavačke županije za 2011. – 2013. godine, sve u svrhu postizanja što veće koherentnosti ovih programskih dokumenta.

Strategija za razvoj ljudskih potencijala 2014. - 2020. sadržava 3 prioritetna cilja:

1. izgradnja konkurentne radne snage,
2. jačanje socijalnog uključivanja i integracija osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada,
3. održivost postojanja i pojačana kvaliteta rada Lokalnog partnerstva za zapošljavanje u SMŽ.

² <http://www.lpz-smz.eu/>

Unutar navedenih prioriteta kreirano je 18 mjera koje pokrivaju područja razvoja ljudskih resursa i poticanja zapošljavanja, po kojima se prati provedba Strategije i učinkovitost rada LPZ SMŽ.

PRIORITET 1 Izgradnja konkurentne radne snage

- Mjera 1.1. Jačanje sustava pružanja podrške postojećim i potencijalnim poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i neprofitnim organizacijama u svrhu informiranja o kretanjima na tržištu rada, poslovnim prilikama i temama vezanih uz stručno usavršavanje i unaprjeđenje kompetencija
- Mjera 1.2. Osuvremenjivanje obrazovnih programa ustanova za obrazovanje odraslih, njihove pojačane usklađenosti s potrebama na tržištu rada te promocija cjeloživotnog učenja
- Mjera 1.3. Osuvremenjivanje obrazovnih programa srednjeg strukovnog obrazovanja te njihova pojačana usklađenost s potrebama na tržištu rada
- Mjera 1.4. Osuvremenjivanje obrazovnih programa visokog obrazovanja te njihova pojačana usklađenost s potrebama na tržištu rada
- Mjera 1.5. Podrška programima stjecanja radnog iskustva tijekom i nakon školovanja u obliku prakse, volontiranja, mentorstva i drugih oblika praktičnog rada za mlade i osobe bez radnog iskustva
- Mjera 1.6. Promocija nevladinog sektora kao mjesta izgradnje karijere
- Mjera 1.7. Promocija stipendiranja na lokalnoj i županijskoj razini

PRIORITET 2 Jačanje socijalnog uključivanja i integracija osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada

- Mjera 2.1. Podrška zapošljavanju žena na tržištu rada kroz jačanje njihove konkurentnosti
- Mjera 2.2. Poboljšanje pristupa tržištu rada za osobe s invaliditetom
- Mjera 2.3. Promocija zapošljavanja marginaliziranih skupina na tržištu rada među poslodavcima te njihovo prepoznavanje svih oblika diskriminacije
- Mjera 2.4. Jačanje sustava obrazovanja i podrške zapošljavanju romske nacionalne manjine
- Mjera 2.5. Jačanje sustava obrazovanja i podrške zapošljavanju mladih osoba (15-29)
- Mjera 2.6. Prepoznavanje i podrška ostalih marginaliziranih skupina na tržištu rada (npr. starije osobe, dugotrajno nezaposleni, beskućnici, bivši ovisnici itd.)
- Mjera 2.7. Promocija i podrška razvoju socijalnog/drštvenog poduzetništva
- Mjera 2.8. Povećati mogućnosti zapošljavanja razvojem i unaprjeđenjem socijalnih usluga u lokalnoj zajednici

PRIORITET 3 Održivost postojanja i pojačana kvaliteta rada LPZ-a u SMŽ

- Mjera 3.1. Aktivno prikupljanje i razrada projektnih ideja te priprema projekata spremnih za financiranje iz nacionalnih i međunarodnih izvora između članova LPZ-a
- Mjera 3.2. Redovno praćenje provedbe Strategije od strane LPZ-a
- Mjera 3.3. Sustavno partnersko praćenje relevantnih istraživanja tržišta rada

Slika 6 Prioriteti i mjere Strategije razvoja ljudskih potencijala SMŽ 2014. - 2020.

3.2.1. Izvješće o provedbi Strategije 2014.

Članovi Tijela za praćenje provedbe Strategije započeli su pripremu prvog godišnjeg izvješća o provedbi Strategije u listopadu 2015. godine, a dovršili su je i objavili na internetskoj stranici LPZ SMŽ u siječnju 2016. godine. Prvo izvješće o provedbi strategije se odnosilo na rezultate i ostvarenja ciljeva i mjera Strategije od strane članova LPZ SMŽ u 2014. godini, prvog godini postojanja Strategije razvoja ljudskih potencijala SMŽ 2014. – 2020.

Nakon analize prikupljenih podataka o provedenim projektima i inicijativama članova LPZ SMŽ, bilo je vidljivo da većina aktivnosti koje su članovi LPZ-a provodili u 2014. godini, spada u redovne aktivnosti i djelatnosti institucija u kojima su zaposleni. Točnije, od ukupno 68 akcija, koje su navedene Izvješću za 2014. godinu, 35 spada pod redovne aktivnosti, dok se 24 akcije odnose na projekte kojima su ispitani članovi LPZ-a bili nositelji. Pod partnerske projekte spalo je 9 provedenih akcija u 2014. godini. Najveći broj provedenih projekata i

inicijativa u 2014. godini bilježile su javne ustanove (44), a iza njih udruge (14). Javne ustanove su najviše projekata i inicijativa provele u okviru Mjere 2.5. *Jačanje sustava obrazovanja i podrške zapošljavanju*, dok su udruge najaktivnije provodile inicijative i projekte u okviru Mjere 1.5. *Podrška programima stjecanja radnog iskustva tijekom i nakon školovanja u obliku prakse, volontiranja, mentorstva i drugih oblika praktičnog rada za mlade i osobe bez radnog iskustva*. Pripadnici privatnog sektora su najčešće provodili akcije u okviru Mjere 1.1. *Jačanje sustava pružanja podrške postojećim i potencijalnim poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i neprofitnim organizacijama u svrhu informiranja o kretanjima na tržištu rada, poslovnim prilikama i temama vezanih uz stručno usavršavanje i unaprjeđenje kompetencija*. Moramo napomenuti da javne ustanove, koje su prijavile najveći broj provedenih inicijativa i projekata, predstavljaju većinu članova Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije.

4. IZVJEŠĆE O PROVEDBI STRATEGIJE 2015.

Detalji o provedenim projektima i inicijativama od strane članova LPZ SMŽ tijekom 2015. godine, izloženi su u **Prilogu I. „Tablični prikaz provedbe Strategije u 2015. prema prioritetima i mjerama“**, koji je sastavni dio ovog Izvješća.

4.1. Prikupljanje podataka

Tablicu za prikupljanje osmislili su članovi Tijela za praćenje provedbe Strategije LPZ SMŽ tijekom 2015. godine, prilikom izrade prvog Izvješća o provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala SMŽ za 2014. godinu. Za potrebe ovog Izvješća tablica je ažurirana i unaprjeđena prije slanja članovima LPZ SMŽ, nakon sastanka Tijela za praćenje provedbe Strategije u ožujku 2016. godine. Tablica za prikupljanje podataka poslana je svim članovima LPZ SMŽ na popunjavanje, kako bi se pratila provedba ciljeva i mjera Strategije razvoja ljudskih potencijala na razini cijelog lokalnog partnerstva u Sisačko – moslavačkoj županiji.

Tablica se sastoji od sljedećih kategorija podataka:

- Naziv projekta/inicijative
- Vrsta projekta/inicijative
- Ostvareni output (broj i vrsta provedenih aktivnosti)
- Ostvareni rezultat (opis napretka i/ili doprinosa ostvarenju ciljeva)
- Vrijednost projekta/inicijative (u kunama)
- Izvor financiranja
- Naziv člana LPZ SMŽ koji je proveo projekt ili inicijativu

Članovi Tijela za praćenje provedbe Strategije bili su zaduženi za prikupljanje podataka potrebnih za izradu Izvješća o provedbi Strategije za 2015. godinu. Šest članova spomenutog Tijela prikupljalo je potrebne podatke od određenog broja članova LPZ SMŽ, čime su raspodijelili dužnosti i odgovornost za prikupljanje podataka.

Tatjana Puškarić	Tamara Đurin Protulipac	Senada Prpić	Nenad Joksimović	Petar Rismondo	Vesna Marija Kosovec
<ul style="list-style-type: none"> •SMŽ • RA SI-MO-RA d.o.o. •Tehnička škola Sisak •Tehnička škola Kutina •Strukovna škola Sisak •Srednja škola Topusko •Srednja škola Novska 	<ul style="list-style-type: none"> •HZZ PU Sisak •Općina Majur •Grad Sisak •Grad Kutina •HZZ PU Kutina 	<ul style="list-style-type: none"> •HGK Županijska komora Sisak •Applied Ceramics d.o.o. 	<ul style="list-style-type: none"> •HOK Obrtnička komora SMŽ •Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sisak •Srednja strukovna škola Kotva 	<ul style="list-style-type: none"> •Centar za šljivu i kesten •Udruga OSI Kutina •Udruga IKS •PETRA d.o.o. •Grad Petrinja •Agencija lokalne demokracije Sisak 	<ul style="list-style-type: none"> •POU Novska •POU Hrvatski dom Petrinja •POU Kutina •Mrav d.o.o.

Slika 7. Raspodjela dužnosti članova Tijela za praćenje provedbe Strategije u prikupljanju podataka po članovima LPZ SMŽ

Tablicu za 2015. godinu je popunilo i podatke dostavilo 23 od ukupno 27 članova, što znači da ovo Izvješće izrađeno na temelju prikupljenih podataka od 85% članova LPZ SMŽ.

4.2. Analiza podataka

Nakon analize prikupljenih podataka o provedenim projektima i inicijativama članova LPZ SMŽ, vidljivo je da većina aktivnosti koje su članovi LPZ-a provodili u 2015. godini spada u redovne djelatnosti članova LPZ SMŽ. Točnije, od ukupno 71 akcije koje su navedene u ovom Izvješću, 40 akcija članova LPZ SMŽ (56%) spada pod redovne djelatnosti. Ukupno 18 akcija se odnosi na provedene projekte kojima su ispitani članovi LPZ-a bili nositelji (26%), dok u partnerske projekte spada 13 provedenih akcija (18%) u 2015. godini.

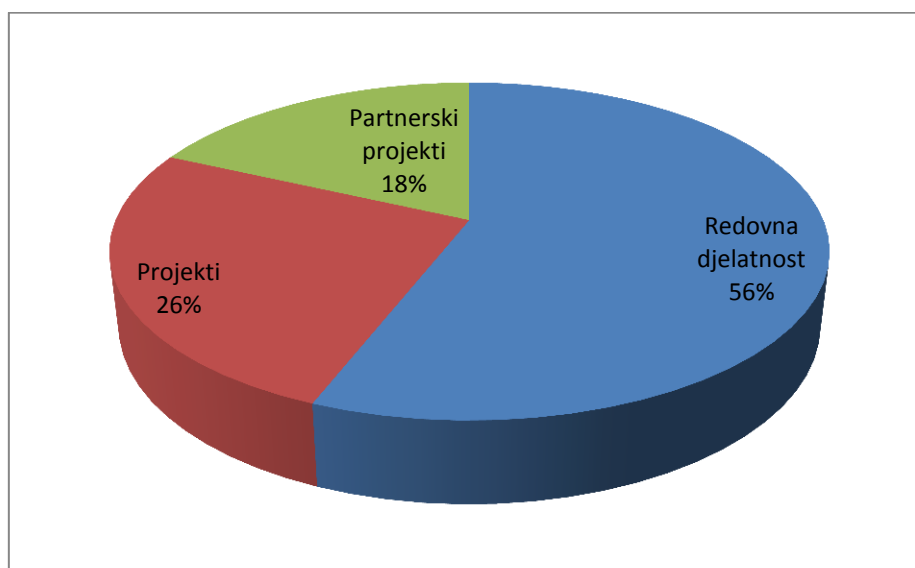

Tabela 1. Struktura provedenih akcija članova LPZ SMŽ u 2015.

4.2.1. Pregled provedenih akcija po mjerama iz Strategije

Najveći broj akcija provedeno je unutar Mjere 1.1. *Jačanje sustava pružanja podrške postojećim i potencijalnim poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i neprofitnim organizacijama u svrhu informiranja o kretanjima na tržištu rada, poslovnim prilikama i temama vezanih uz stručno usavršavanje i unaprjeđenje kompetencija* (12), nakon čega slijedi Mjera 1.2. *Osvremenjivanje obrazovnih programa ustanova za obrazovanje odraslih, njihove pojačane usklađenosti s potrebama na tržištu rada te promocija cjeloživotnog učenja* (10).

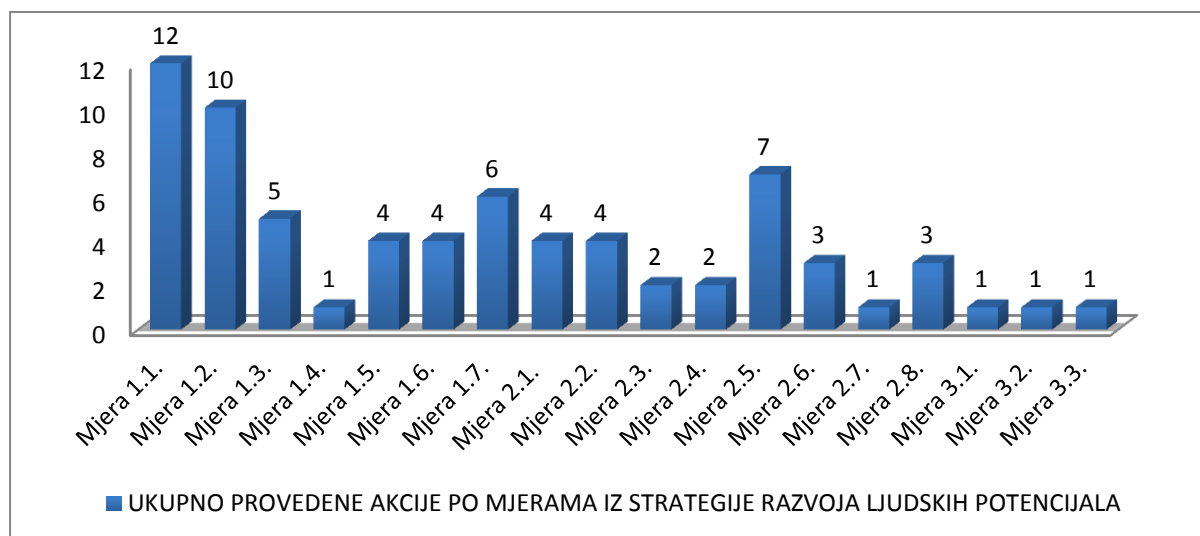

Tabela 2. Pregled provedenih akcija članova LPZ SMŽ u 2015. Godini

4.2.2. Pregled provedenih akcija po vrsti akcije

Članovi LPZ SMŽ su tijekom popunjavanja Tablice za prikupljanje podataka bili dužni označiti vrstu provedene akcije u 2015. godini na odgovarajući način. Ponuđene kategorije akcija tj. projekata/inicijative (kako je navedeno u zaglavlju Tablice za prikupljanje podataka) su bile:

- redovna djelatnost,
- projekt,
- partnerski projekt.

Redovna djelatnost podrazumijeva sve redovne aktivnosti članova LPZ SMŽ, a projekti obuhvaćaju sve projekte financirane iz nacionalnih, europskih ili ostalih međunarodnih izvora financiranja u kojima su članovi LPZ SMŽ bili nositelji. U slučaju označavanja provedene akcije kao partnerskog projekta, član LPZ SMŽ je morao staviti napomenu o tome tko je bio nositelj projekta.

Najveći broj akcija unutar **redovnih djelatnosti** proveden u okviru sljedećih mjera:

- Mjera 1.1. *Jačanje sustava pružanja podrške postojećim i potencijalnim poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i neprofitnim organizacijama u svrhu informiranja o kretanjima na tržištu rada, poslovnim prilikama i temama vezanih uz stručno usavršavanje i unaprjeđenje kompetencija* (8 akcija)
- Mjera 1.2. *Osvremenjivanje obrazovnih programa ustanova za obrazovanje odraslih, njihove pojačane usklađenosti s potrebama na tržištu rada te promocija cjeloživotnog učenja* (6 akcija)
- Mjera 1.7. *Promocija stipendiranja na lokalnoj i županijskoj razini* (6 akcija)

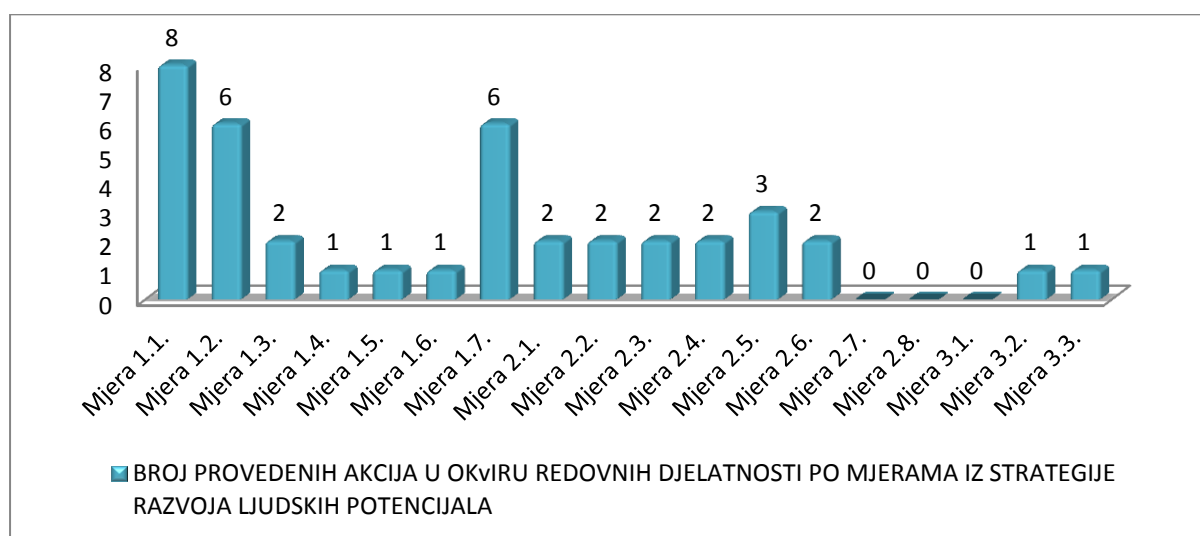

Tabela 3. Pregled provedenih akcija članova LPZ SMŽ u okviru redovnih djelatnosti u 2015. godini

Najveći broj **projekata** u kojima su članovi Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Sisačko – moslavačke županije sudjelovali kao nositelji projekata provedeni su u okviru sljedećih mjera:

- Mjera 1.2. *Osvremenjivanje obrazovnih programa ustanova za obrazovanje odraslih, njihove pojačane usklađenosti s potrebama na tržištu rada te promocija cjeloživotnog učenja* (3 projekta)
- Mjera 1.3. *Osvremenjivanje obrazovnih programa srednjeg strukovnog obrazovanja te njihova pojačana usklađenost s potrebama na tržištu rada* (3 projekta)
- Mjera 1.5. *Podrška programima stjecanja radnog iskustva tijekom i nakon školovanja u obliku prakse, volontiranja, mentorstva i drugih oblika praktičnog rada za mlade i osobe bez radnog iskustva* (3 projekta)

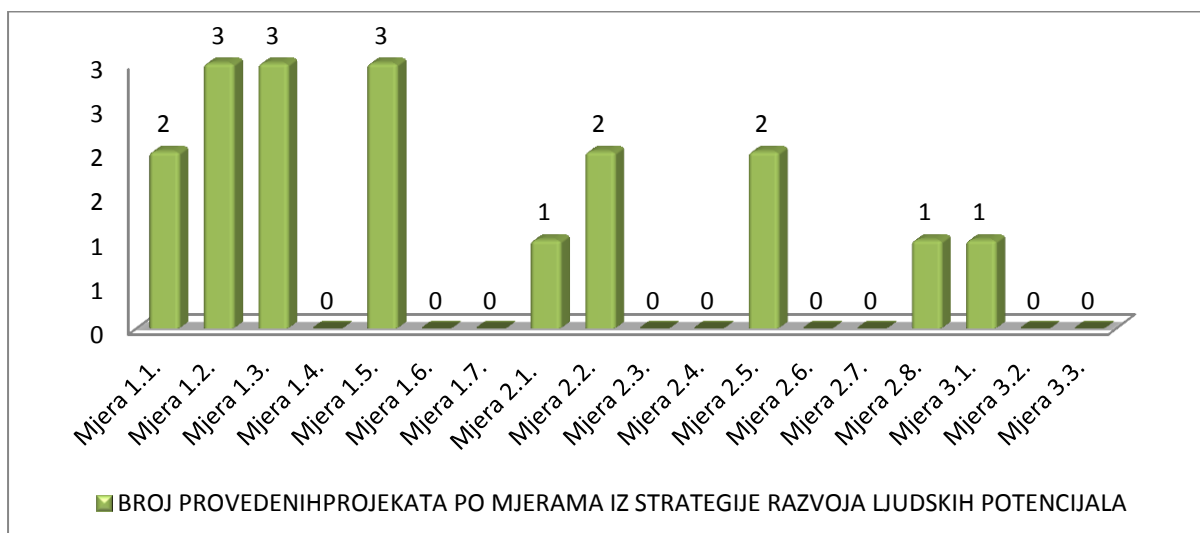

Tabela 4. Pregled provedenih projekata članova LPZ SMŽ u 2015. godini

Najveći broj **partnerskih projekata** u 2015. godini, u kojima su članovi LPZ SMŽ sudjelovali kao partneri, provedeno je u okviru mjera 1.6. *Promocija nevladinog sektora kao mjesta izgradnje karijere* (3 projekta).

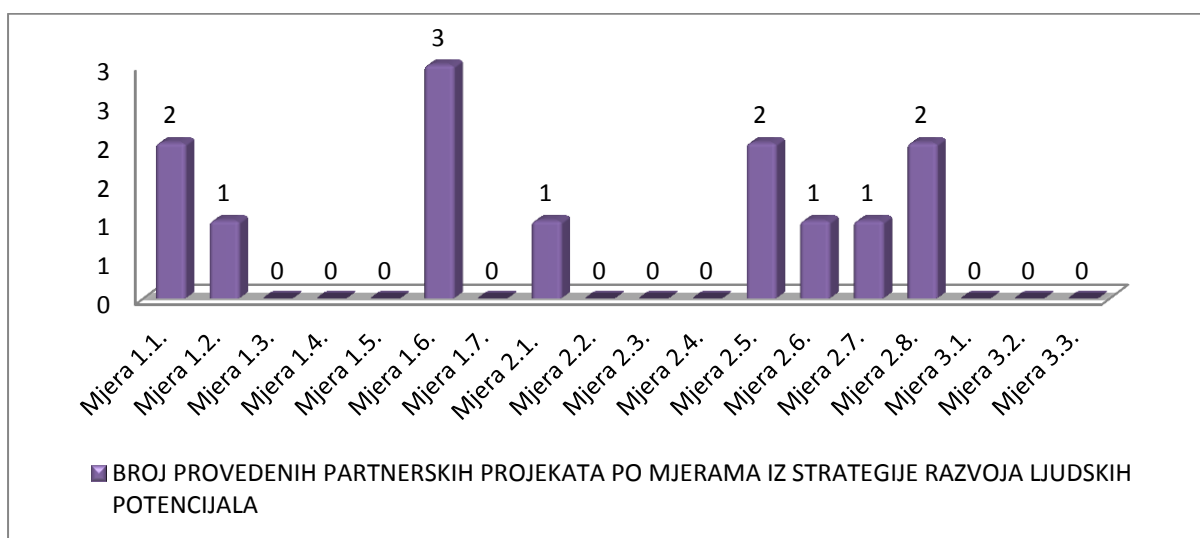

Tabela 5. Pregled provedenih partnerskih projekata članova LPZ SMŽ u 2015. godini

4.2.3. Pregled provedenih akcija po sektorima

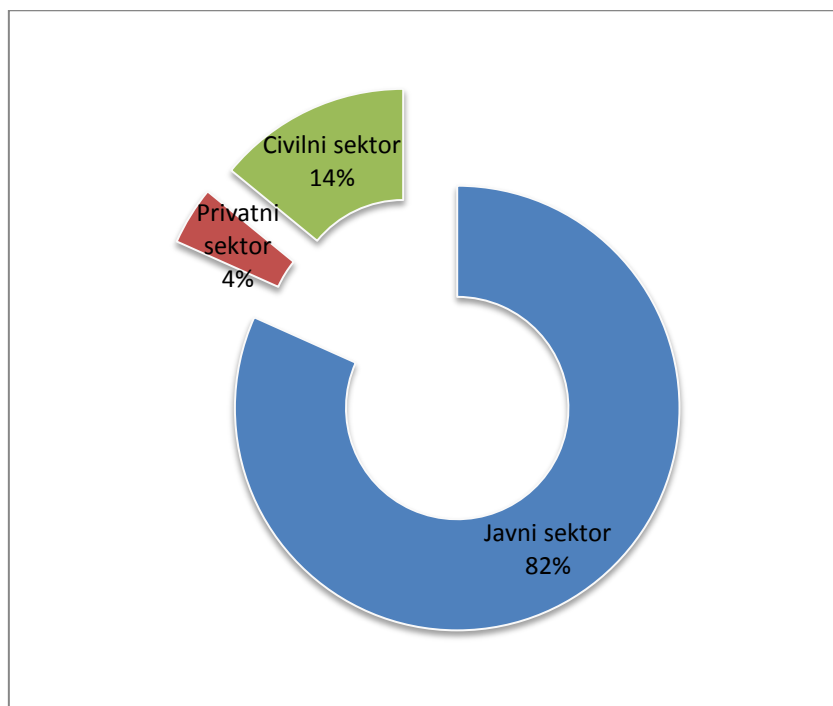
Najveći broj provedenih projekata i inicijativa u 2015. godini bilježe predstavnici javnog sektora (58 akcija, to jest 82% ukupno provedenih akcija), iza njih udruge (10 akcija, to jest 14% ukupno provedenih akcija), dok predstavnici privatnog sektora bilježe 3 provedene akcije, to jest 4% ukupno provedenih akcija. Ti su podaci proporcionalni strukturi članstva u LPZ SMŽ, koje se većinom sastoji od predstavnika javnog sektora (tijela lokalne i regionalne

samouprave, javne ustanove, razvojne agencije, škole i učilišta), koji zauzimaju 81,48% strukture LPZ SMŽ³.

Predstavnici javnog sektora su: Sisačko - moslavačka županija, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak, Razvojna agencija Sisačko - moslavačke županije SI-MO-RA d.o.o., Grad Sisak, Grad Kutina, Općina Majur, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Kutina, Razvojna agencija Mrav d.o.o., Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Sisačko - moslavačke županije, Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Sisak, Pučko otvoreno učilište Novska, Pučko otvoreno učilište Hrvatski dom Petrinja, Pučko otvoreno učilište Kutina, Tehnička škola Sisak, Tehnička škola Kutina, Strukovna škola Sisak, Srednja škola Topusko, Srednja škola Novska, Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sisak, Centar za šljivu i kesten, Petrinjska razvojna agencija PETRA d.o.o., Grad Petrinja.

Predstavnici privatnog sektora su: Applied Ceramics d.o.o., Srednja strukovna škola Kotva d.o.o.,

Predstavnici civilnog sektora su: Udruga IKS, Udruga osoba s invaliditetom Kutina i Agencija lokalne demokracije Sisak.

Slika 8. Prikaz udjela provedenih akcija u 2015. godini po sektorima članova LPZ SMŽ

Predstavnici **javnog sektora** najviše su akcija proveli u okviru Mjere 1.1. *Jačanje sustava pružanja podrške postojećim i potencijalnim poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i neprofitnim organizacijama u svrhu informiranja o kretanjima na tržištu rada, poslovnim prilikama i temama vezanih uz stručno usavršavanje i unaprjeđenje kompetencija.*

³ 22 od 27 članova LPZ SMŽ su predstavnici javnog sektora

Pripadnici **privatnog sektora** su proveli ukupno 3 akcije i to u okviru sljedećih mjera:

1.1. *Jačanje sustava pružanja podrške postojećim i potencijalnim poduzetnicima, obrtnicima, poljoprivrednicima i neprofitnim organizacijama u svrhu informiranja o kretanjima na tržištu rada, poslovnim prilikama i temama vezanih uz stručno usavršavanje i unaprjeđenje kompetencija* - Članica LPZ SMŽ tvrtka Applied Ceramics d.o.o. je u partnerstvu s Poduzetničkim inkubatorom PISAK pokrenula Centar za edukaciju i savjetovanje poduzetnika.

1.3. *Osvremenjivanje obrazovnih programa srednjeg strukovnog obrazovanja te njihova pojačana usklađenost s potrebama na tržištu rada* - Srednja strukovna škola Kotva d.o.o. je provela programe osposobljavanja odraslih u koje se uključilo ukupno 60 osoba tijekom 2015. godine.

2.6. *Prepoznavanje i podrška ostalim marginaliziranim skupinama na tržištu rada* - Srednja strukovna škola Kotva je provela projekt „Za hrvatsku pismenost - put do željene budućnost“ u okviru koje su 24 osobe završile program osnovnog obrazovanja. Projekt je financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

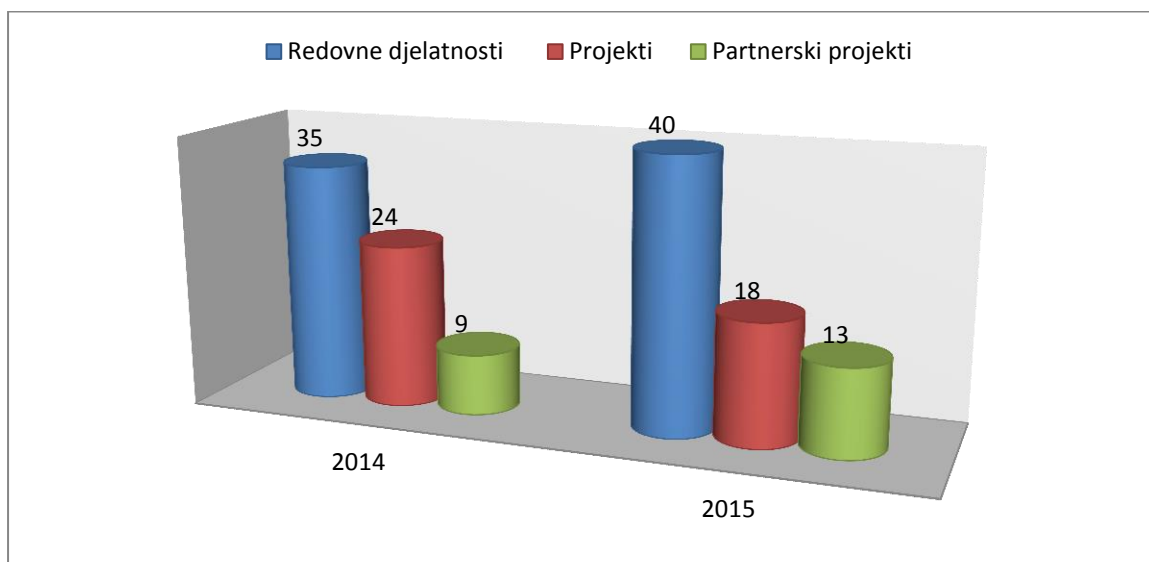
Predstavnici **civilnog sektora** najviše su projekta i partnerskih projekata provele u okviru Mjere 1.5. *Podrška programima stjecanja radnog iskustva tijekom i nakon školovanja u obliku prakse, volontiranja, mentorstva i drugih oblika praktičnog rada za mlade i osobe bez radnog iskustva* (4 projekta). Razlog tome je što se dvije od tri neprofitne organizacije članice LPZ SMŽ, među ostalim djelatnostima, bave radom s mladima, a to su Udruga IKS iz Petrinje i Agencija lokalne demokracije Sisak.

4.3. Usporedba podataka s podacima iz 2014. godine

Nakon usporedbe podataka objedinjenih u ovom Izvješću s podacima iz Izvješća o provedbi Strategije za 2014. godinu, možemo zaključiti da se povećala aktivnost i učinkovitost članova LPZ SMŽ. Tijekom 2014. godine ukupno je provedeno 68 akcija, dok se u 2015. godini provela 71 akcija, što je povećanje od 4 % u odnosu na provedene akcija članova LPZ SMŽ u 2014.

Uz to, članovi LPZ SMŽ su prepoznali prilike za doprinos razvoju SMŽ kroz partnerske projekte, tako da se broj provedenih partnerskih projekata u odnosu na 2014. godinu povećao za 44%. U 2014. godini članovi LPZ SMŽ su proveli 9 partnerskih projekata, dok su tijekom 2015. godine proveli čak 13 partnerskih projekata.

Zabilježen je pad broja provedenih projekata sa članovima LPZ SMŽ u ulozi nositelja za 25%, točnije u 2015. godini članovi LPZ SMŽ su proveli ukupno 18 projekata, dok su u 2014. godini proveli 24 projekta.

Slika 9. Usporedba broja provedenih akcija u 2014. i 2015. godini po vrstama akcija

5. Zaključak

Ako usporedimo navedene informacije i rezultate istraživanja s podacima koje su članovi Tijela za praćenje provedbe Strategije prikupili tijekom izrade Izvješća o provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko – moslavačke županije za 2014. godinu, može se uvidjeti pozitivan pomak u broju prijavljenih projekata članova LPZ SMŽ. Članovi LPZ SMŽ su aktivni sudionici na tržištu rada koji svojim djelovanjem žele pridonijeti gospodarskom razvoju i povećanju zaposlenosti u SMŽ. To dokazuju aktivnim sudjelovanjem u redovnim aktivnostima LPZ SMŽ (redovne sjednice, sastanci), sudjelovanjem u prikupljanju podataka za godišnja izvješća o provedbi Strategije te djelovanjem unutar vlastitih organizacija u svrhu ostvarivanja prioriteta, ciljeva i mjera navedenih u Strategiji razvoja ljudskih potencijala Sisačko – moslavačke županije 2014. - 2020.

Tijekom 2015. godine, u članstvo LPZ SMŽ uključila se jedna udruga (Agencija lokalne demokracije Sisak), jedna jedinica lokalne samouprave (Grad Petrinja) te jedna javna ustanova (Petrinjska razvojna agencija – PETRA d.o.o). Proširivanje partnerstva je pokazatelj povećane vidljivosti i prepoznatljivosti lokalnog partnerstva kao pokretača razvoja ljudskih potencijala na županijskoj razini te stvaranja mogućnosti za osnaživanje kapaciteta lokalnih dionika za izradu i provedbu aktivne politike tržišta rada koristeći partnerski pristup.

Odličan odaziv članova LPZ SMŽ na zahtjev za prikupljanjem podataka za izradu Izvješća o provedbi Strategije za 2015. godinu (85%) pokazuje da članovi LPZ SMŽ prepoznaju važnost praćenja rada i učinkovitosti funkcioniranja samog LPZ SMŽ, što je omogućeno izradom godišnjih izvješća o provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala SMŽ. Daljnje unaprjeđivanje partnerstva i nastavak međusobne komunikacije i suradnje omogućit će međusektorsku koordinaciju u pripremi politika i provedbi inicijativa koje će pridonijeti jačanju ljudskih potencijala u skladu s potrebama na tržištu rada.

5.1. Preporuke za daljnje djelovanje

Ovo Izvješće izrađeno je na temelju podataka koji se odnose isključivo na članove Lokalnog partnerstva za zapošljavanje SMŽ, a preporuka je da tijekom budućeg razdoblja izvješće proširi na način da se prikupljaju podaci od većeg broja dionika u županiji, dok je krajnji cilj izrađivanje godišnjih izvješća o provedbi Strategije na razini cijele županije.

Također, kako je navedeno o ovom Izvješću, velik dio provedenih aktivnosti vezan je uz redovito djelovanje institucija, škola, udruga ili poduzeća koji su članovi LPZ SMŽ. Smatra se da je to posljedica manjka osjećaja vlasništva nad Strategijom razvoja ljudskih potencijala te samim time njihovo djelovanje nije uvijek bilo vođeno definiranim ciljevima i mjerama. Iako se te aktivnosti u mnogome mogu dovesti u vezu sa Strategijom, nije kod svih članova bilo sustavnog i strateškog pristupa u provođenju Strategije, što se želi postići u budućem razdoblju djelovanja LPZ SMŽ.

Sisak, 9.3.2017.

Klasa: 102-02/15-01/02

Urbroj: 2176-115-87/1-17-7

Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak

Kralja Tomislava 15, 44000 Sisak

Telefon: +385 44 659100

Telefaks: +385 44 659134

Web: www.hzz.hr

E-mail: hzz.sisak@hzz.hr

RA SI-MO-RA d.o.o.

Rimska 28, 44000 Sisak

Telefon: 044 544 204

Telefaks: 044 544 206

Web: www.simora.hr

E-mail: simora@simora.hr